

Výběr z obchodněprávní judikatury

Rozhodnutí Ústavního soudu k prolomení principu materiální publicity obchodního rejstříku při nabývání nemovitostí

V usnesení sp. zn. III. ÚS 2928/18 ze dne 28. 8. 2019 dospěl Ústavní soud k závěrům, které významně omezují princip materiální publicity obchodního rejstříku (dále jen „OR“) při koupi nemovitosti.

V posuzované věci uzavřely dvě společnosti kupní smlouvu, jejímž předmětem byla koupě nemovitosti a kterou za prodávajícího uzavřely osoby, jež byly v té době (a i následně k datu podání návrhu na zápis vlastnického práva do KN) v OR zapsány jako členové jeho statutárního orgánu. Fakticky však těmto osobám zanikla funkce již několik let před podpisem smlouvy. Katastrální úřad pak z důvodu, že výše popsaný rozpor mezi skutečným stavem a zápisem v OR zjistil, návrh na vklad vlastnického práva k předmětné nemovitosti do KN zamítl.

Zásadní otázkou v následně vyvolaném soudním řízení tak bylo, zda se lze v situaci, kdy je v dobré víře uzavřena kupní smlouva s právnickou osobou, přičemž za právnickou osobu jedná osoba, která v rozporu se zápisem v OR k takovému jednání oprávněna není, dovolávat principu materiální publicity OR.¹ Ústavní soud pak dospěl k závěru, že se v posuzovaném případě materiální publicity OR dovolávat nelze. Ústavní soud se neztotožnil s názorem kupujícího, že princip materiální publicity má vždy přednost před faktickým stavem a toto označil za potencionální zdroj nebezpečných situací, přičemž argumentoval právní jistotou účastníků. Také vyjádřil, že katastrální úřad musí při zápisu práv do KN upřednostnit faktický stav před stavem zapsaným v OR, neboť v opačném případě by jeho jednání bylo příliš formalistické a „neviděl“ by, co je zřejmé. Zároveň ÚS dodal, že kupující měl dostatek možností, jak zjistit skutečný stav. Na základě této argumentace shledal ÚS ústavní stížnost jako zjevně neopodstatněnou a odmítl ji.

V souvislosti s uvedeným si pak dovoluujeme upozornit zejména na tento závěr Ústavního soudu uvedený v předmětném rozhodnutí: „Z právních předpisů ani z judikatury však **nikterak nevyplývá, že by princip materiální publicity zápisů v obchodním rejstříku platil pro vymezení toho, kdo je skutečně**

¹ Princip materiální publicity je ochrana dobré víry osoby, která jedná s důvěrou v pravdivost zápisu ve veřejném rejstříku (jako je OR). Pokud tedy někdo právně jedná na základě informací zapsaných v OR, aniž by věděl o tom, že tyto informace nejsou pravdivé a skutečný stav je jiný, je chráněna jeho dobrá víra a platnost tohoto jednání se neposuzuje na základě faktického stavu, ale na základě informací zapsaných v OR.

oprávněně jednat za právnickou osobu. Jinými slovy, princip materiální publicity neznámá, že by za subjekt zapsaný v obchodním rejstříku byly oprávněně jednat jen ty osoby (členové statutárních orgánů), které byly v době uskutečnění právního úkonu v tomto rejstříku zapsány."

Praktické dopady tohoto rozhodnutí pak spočívají zejména v tom, **že v rámci nabývání jakýchkoliv aktiv (nemovitosti, majetkové účasti či jiná aktiva) od kterékoliv společnosti evidované v OR, není možné spoléhat na pravdivost údajů v tomto rejstříku zapsaných.** Při takovýchto transakcích tak bude třeba učinit další kroky, kterými si kupující musí tyto údaje ověřit (například kontrola sbírky listin v OR, zda dokumenty tam uvedené osvědčují, že osoby zapsané v OR mají nadále platné funkce). Jako vhodné řešení se taktéž jeví začlenění smluvního ujednání o tom, že osoba jednající za předmětnou společnost je k tomuto jednání oprávněna a že ji funkce neskončila.

Neplatnost právních domněnek a fikcí sjednaných ve smlouvě

V rozhodnutí sp. zn. 32 Cdo 1287/2018 ze dne 4. 3. 2020 Nejvyšší soud definitivně potvrdil svůj dřívější zamítavý postoj k možnosti sjednání právní fikce či domněnky ve smlouvě.

Předmětem sporu byla pohledávka zhotovitele na úhradu doplatku kupní smlouvy, kterou objednatel započítal s tím, že dílo mu bylo předáno opožděně. Učinil tak i přes skutečnost, že ve smlouvě o dílo byla sjednána fikce předání, a to tak, že pokud objednatel neposkytne součinnost při převzetí díla, má se za to, že dílo bylo zhotovitelem řádně dokončeno a objednatelem převzato. Právě součinnost k převzetí díla pak objednatel zhotoviteli v posuzovaném případě neposkytl.

V rámci rozhodování o dovolání v této věci se pak Nejvyšší soud mj. vyjádřil k možnosti ujednání právní fikce a domněnky ve smlouvě, přičemž tuto možnost **zcela odmítl.** Nejvyšší soud se odvolal na svou starší judikaturu a sdělil, že právní domněnka, stejně jako fikce, je konstrukce, kterou může založit pouze zákon, a nikoliv strany mezi sebou.

V důsledku tohoto rozhodnutí tak veškerá ustanovení obsahující formulace „má se za to“; „považuje se za“; „hledí se na“ atp. nepovažuje Nejvyšší soud za platná a je tedy nutno se jim při uzavírání smluv vyhybat. Často se jedná o tzv. doručovací a předávací klauzule. V případě již uzavřených smluv je pak vhodné pokusit se s druhou stranou vyjednat případnou změnu takovýchto problematických ustanovení.

Povinnost členů dozorčí rady účastnit se valné hromady, následky porušení

V rozhodnutí sp. zn. 27 Cdo 481/2019, 30. 1. 2020 se Nejvyšší soud zabýval již dříve řešenou otázkou, zda je účast členů dozorčí rady akciové společnosti na valné hromadě povinná či nikoliv.

V nadepsaném rozhodnutí Nejvyšší soud uvedl, že nebrání-li tomu vážné důvody, měli by se členové dozorčí rady na valnou hromadu dostavit. Jednou z pravomocí a povinností dozorčí rady je dohlížet na výkon působnosti představenstva. Tento dohled se ve vztahu k valné hromadě projeví tak, že akcionář má právo žádat dozorčí radu o přezkoumání rozhodnutí představenstva, kterým je odmítnuta žádost o podání vysvětlení. Přezkoumání rozhodnutí je dle § 360 odst. 2 ZOK² dozorčí rada povinna provést

² § 360 odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, v platném znění:

Akcionář má právo požadovat, aby dozorčí rada určila, že podmínky pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení nenastaly a představenstvo je povinno mu je sdělit. Dozorčí rada o žádosti akcionáře rozhodne přímo na jednání valné hromady, a nelze-li to, tak do 5 pracovních dnů ode dne konání valné hromady.

ještě na valné hromadě, případně do 5 pracovních dnů ode dne konání valné hromady, pokud tak není možno učinit přímo na valné hromadě. Už jen z tohoto důvodu by tak dle Nejvyššího soudu měli být členové dozorčí rady na valné hromadě přítomni.

Samotná neúčast členů dozorčí rady však dle Nejvyššího soudu bez dalšího důvod pro vyslovení neplatnosti přijatých usnesení nezakládá. **V případě, kdy by však v důsledku nepřítomnosti členů dozorčí rady bylo omezeno právo akcionáře na vysvětlení, mohla by být v důsledku této skutečnosti neplatnost přijatých usnesení vyslovena.**

Vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady

V usnesení sp. zn. 27 Cdo 787/2018 ze dne 17. 12. 2019 rozhodoval Nejvyšší soud v otázce nutnosti vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady soudem.

V daném případě vznesl menšinový akcionář protest proti konání valné hromady, přičemž v jejím průběhu bylo přijato usnesení o odvolání členů statutárního a kontrolního orgánu. Protest byl založen na tom, že nebyla dodržena lhůta ani podmínky pro svolání valné hromady a na valné hromadě nebyli přítomni všichni členové představenstva a dozorčí rady společnosti. Kromě toho byl podán protest i proti přijatému usnesení, a to z důvodu, že usnesení je v rozporu se zákonem, stanovami, zájmy společnosti a dobrými mravy, zejména z důvodu zneužití vlivu ovládající osoby na úkor minoritního akcionáře.

Dle Nejvyššího soudu je účelem § 260 OZ³ ochrana vnitřní stability společnosti a pro jeho aplikaci (tedy odepření zrušení přijatého rozhodnutí soudem) je nutné kumulativní splnění dvou podmínek. Zaprvé, porušení zákona nebo stanov nemělo závažné právní následky, a za druhé, nevyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je v zájmu společnosti hodným právní ochrany. Sankce v podobě neplatnosti usnesení valné hromady musí být přiměřené k vážnosti případných následků. Jestliže v daném případě došlo k vyrozumění všech akcionářů o konání valné hromady, nemůže pouhé nedodržení způsobu předpokládaného stanovami zakládat závažné právní následky ve smyslu § 260 OZ.

Z obsahu rozhodnutí se tak podává, že **zájmem korporace, jenž je hoden právní ochrany, je již samotný zájem na stabilitě jejich vnitřních poměrů. Nejsou-li dány zvláštní okolnosti, jež by odůvodňovaly vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu korporace (usnesení valné hromady společnosti) bude vždy dán zájem korporace na tom, aby soud neplatnost rozhodnutí nevyslovil.**

Důvody neplatnosti/nicotnosti usnesení valné hromady a zápis do OR

Za první pololetí roku 2020 bylo Nejvyšším soudem přijato hned několik rozhodnutí vyjadřujících se k otázce neplatnosti či nicotnosti usnesení valné hromady. Níže uvádíme jejich stručný přehled.

Nejvyšší soud tak například stanovil, že neplatnost rozhodnutí valné hromady bude dovozována za situace, kdy nebudou dodrženy většiny potřebné k přijetí usnesení na valné hromadě (NS ČR 27 Cdo 4439/2018) a také tehdy, kdy dojde k vadnému svolání valné hromady (NS ČR 27 Cdo 1407/2019).

---

³ § 260 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění:

(1) Soud neplatnost rozhodnutí nevysloví, došlo-li k porušení zákona nebo stanov, aniž to mělo závažné právní následky, a je-li v zájmu spolku hodným právní ochrany neplatnost rozhodnutí nevyslovit.

(2) Soud neplatnost rozhodnutí nevysloví ani tehdy, bylo-li by tím podstatně zasaženo do práva třetí osoby nabytého v dobré víře.

Naopak nicotnost usnesení valné hromady musí být dovozována za situace, kdy jako jediný akcionář rozhodne osoba, která jím v okamžiku rozhodování vůbec nebyla (NS ČR 27 Cdo 4500/2018) nebo tehdy, kdy valná hromada rozhodne o rozdělení zisku, aniž měla řádnou účetní závěrku (NS ČR 27 Cdo 1457/2018).

V souvislosti s uvedeným pak upozorňujeme na loňské rozhodnutí Nejvyššího soudu (usnesení ze dne 28. 5. 2019 sp. zn. 27 Cdo 3796/2017), v němž tento postavil na jisto, že **vady, které způsobují neplatnost usnesení valné hromady, zásadně nejsou důvodem pro zamítnutí návrhu na zápis skutečnosti založené usnesením valné hromady do OR, ani kdyby byly zjevné z listin připojených k návrhu.** Naopak v situacích, kdy z listin dodaných k návrhu na zápis do OR vyplývá, že je toto usnesení stíženo vadami, pro které se na ně hledí, jako by nebylo přijato, nebo že zde vůbec takové usnesení není (tzv. nicotnost), popř. bude-li těmto závěrům nasvědčovat obsah rejstříkového spisu, rejstříkový soud návrh na zápis do obchodního rejstříku **zamítne**.

Souběh funkce statutárního orgánu a pracovního poměru k téže společnosti

III. ÚS 669/17-1: Ve svém nálezu sp. zn. III. ÚS 669/17 ze dne 21. 8. 2018 řešil Ústavní soud problém souběhu funkcí. Na jedné straně stěžovatel vykonával funkci předsedy představenstva, na druhé straně vykonával funkci generálního ředitele na základě smlouvy podle zákoníku práce.

Předmětem sporu před obecnými soudy tak byla otázka platnosti manažerské smlouvy, kterou tyto soudy vyhodnotily jako neplatnou. Svůj závěr odůvodnily tím, že náplň práce generálního ředitele a předsedy představenstva se kryje a nemohl být založen vztah nadřízenosti a podřízenosti, což je základní znak pracovněprávního vztahu. Z tohoto důvodu se stěžovatel obrátil k Ústavnímu soudu, který jeho stížnosti vyhověl.

Své rozhodnutí pak Ústavní soud odůvodňuje tím, že osoba, která vykonává funkci statutárního orgánu, může uzavřít pracovněprávní smlouvu se společností, ve které funkci statutárního orgánu vykonává. Stejně tak Ústavní soud uvádí názor, že lze uzavřít smlouvu s volbou režimu zákoníku práce i pro smluvní vztahy vznikající mezi obchodní korporací a jejím statutárním orgánem (či členem tohoto orgánu) v souvislosti s výkonem jeho činností, ačkoliv toto není v právních předpisech zakotveno. **Dle Ústavního soudu je pak možné uzavřít manažerskou smlouvu mezi statutárním orgánem a obchodní společností, pokud nedochází ke střetu zájmů.**

27 Cdo 4482/2018: V rozporu s uvedenými závěry se pak k souběhu funkce člena představenstva a pracovního poměru nedávno vyjádřil také Nejvyšší soud ve svém rozsudku sp. zn. 27 Cdo 4482/2018 ze dne 10. 3. 2020.

Nejvyšší soud při rozhodování o dovolání v případě, kdy měl člen představenstva družstva zároveň sjednanou pracovní smlouvu na pozici manažer pro komunikaci s veřejností (náplň práce: administrace, vyhledávání listin pro podání žalob, příprava podkladů pro podání žalob, správa počítačové sítě atp.) stanovil pravidlo, kdy lze ještě připustit souběh funkce člena statutárního orgánu, resp. statutárního orgánu s pracovním poměrem a kdy už nikoliv.

Dle Nejvyššího soudu činnost vykonávaná dle pracovní smlouvy nesmí úzce souviset s řídicí činností statutárního orgánu společnosti. Administrativní úkony, jež měl v posuzovaném případě člen představenstva na základě pracovní smlouvy vykonávat, nelze bez větších obtíží oddělit od vlastní řídicí činnosti. Představenstvo může (s péčí řádného hospodáře) administrativní úkony zajistit např.

prostřednictvím zaměstnanců, nicméně nepřichází v úvahu, aby na tyto činnosti „najalo samo sebe“ (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2008, sp. zn. 29 Odo 1262/2006).

Naopak výjimka je Nejvyšším soudem připuštěna za situace, kdy by zmiňovaná správa počítačové sítě byla činností vyžadující odborné znalosti a dovednosti. Stejně jako může být například jednatel společnosti s ručením omezeným, jejímž předmětem podnikání je provoz řeznictví, zaměstnán v této společnosti jako řezník (neboť **jde o odbornou činnost, vyžadující specifické znalosti a dovednosti a nesouvisející s náplní funkce jednatele**), může být člen statutárního orgánu družstva zaměstnán na pozici „správce počítačové sítě“, bude-li jako druh práce sjednána činnost vyžadující odborné znalosti a dovednosti z oblasti informačních technologií. V posuzovaném případě však člen představenstva takovouto činností nevykonával, neboť byl schopen pouze základních uživatelských úkonů spojených s užíváním počítačové techniky.

Doporučujeme proto nesjednávat pracovní smlouvy pro členy statutárních orgánů obchodních korporací a řešit jejich vztah se společností na základě smlouvy o výkonu funkce.

Odvolání souhlasu manžela s převodem podílu

Ve svém rozhodnutí sp. zn. 27 Cdo 161/2019 ze dne 18. 9. 2019 se Nejvyšší soud zabýval odvoláním souhlasu manžela s převodem podílu v družstvu.

V posuzované věci uzavřeli manželé s družstvem smlouvu o nájmu družstevního bytu, přičemž další osobou oprávněnou byt užívat byla teta manžela. Zároveň uzavřeli manželé s tetou smlouvu o smlouvě budoucí o převodu družstevního podílu. Manželství bylo později rozvedeno, přičemž krátce předtím došlo k uzavření smlouvy o převodu podílu na tetu manžela. Manželka se následně pokusila dovolat neplatnosti smlouvy o převodu podílu z důvodu svého nesouhlasu, resp. odvolání souhlasu s převodem.

Nejvyšší soud připomněl, že v případě převodu členských práv a povinností spojených s členstvím v bytovém družstvu dohoda uzavřená jen jedním z převádějících manželů zavazuje oba manžele společně a nerozdílně, pokud se ten z nich, kdo je takovou dohodou dotčen, neplatnosti pro tento důvod nedovolá. Konkludentní souhlas manželky se smlouvou o smlouvě budoucí je tak dostačující.

Nejvyšší soud dále upozornil, že ačkoliv manželka vyjádřila po uzavření samotné dohody o převodu podílu nesouhlas, není možné takto smlouvu zneplatnit. **Neplatnost smlouvy by totiž mohla vyvolat pouze absence souhlasu v době uzavření smlouvy.** Pokud tedy manželka již dříve souhlasila s budoucím převodem, není možné domáhat se určení neplatnosti smlouvy o převodu na základě nesouhlasu (resp. odvolání souhlasu) učiněného po uzavření smlouvy.

Z výše uvedeného tak lze dle našeho názoru a contrario dovozovat, že jednou učiněný souhlas manžela lze odvolat, pokud k odvolání dojde před uzavřením smlouvy, již se udělený souhlas týkal. O tomto odvolání však musí být druhá strana včas vyrozuměna.

Domníváme se, že popsany závěr by šlo analogicky aplikovat i na odvolání již uděleného souhlasu valné hromady. K tomuto by mohlo dojít až do okamžiku, kdy by jím bylo zasaženo do práv třetích osob. Vůči

třetím osobám je pak odvolání již jednou uděleného souhlasu ve smyslu ustanovení § 45 odst. 4 ZOK⁴ účinné okamžikem, kdy se tato osoba o této skutečnosti dozvěděla.

Péče řádného hospodáře

Nejvyšší soud se v rozhodnutí sp. zn. 27 Cdo 1310/2018 ze dne 17. 12. 2019 zabýval otázkou porušení péče řádného hospodáře jednatele společnosti s ručením omezeným, v souvislosti s jednáním jiné osoby, na kterou jednatel přenesl oprávnění.

V daném případě přenesl jednatel společnosti s ručením omezeným řadu pravomocí (včetně přístupu k účtům společnosti) na třetí osobu. Tuto třetí osobu však vůbec neprověřoval, nezjišťoval její kvalifikaci pro danou pozici, ani nezkoumal, jestli má čistý trestní rejstřík. Jednatel ani nijak nekontroloval následnou činnost oprávněné osoby, ani podezřelou manipulaci s penězi, vždy se spokojil pouze s informacemi a doklady, které mu byly předkládány. V důsledku toho si jednatel nevšiml, že ve společnosti byly zpronevěřeny peněžní prostředky v řádech milionů. Při řádné kontrole by přitom musel zjistit, že z účtu společnosti odchází bezdůvodně vysoké částky, neopodstatněně se zvyšují výběry hotovosti a vyplacené mzdy neodpovídají vybraným penězům.

Soudy nižších soudů, jejichž závěry Nejvyšší soud podpořil, tak konstatovaly, že takovýmto jednáním porušil jednatel péči řádného hospodáře. Pokud jednatel pověří výkonem činnosti spadající do jeho působnosti jinou osobu, musí ověřit, zda jde o osobu kvalifikovanou, a vytvořit jí podmínky pro výkon svěřené činnosti a efektivně kontrolovat, zda a jak je svěřená působnost vykonávána.

Právo společníka na informace

V rozhodnutí sp. zn. 27 Cdo 2708/2018 ze dne 15. dubna 2020 se Nejvyšší soud zabýval právem společníka společnosti s ručením omezeným na poskytnutí informací. Soud řešil jak rozsah tohoto práva a možnost úpravy rozsahu, tak otázky výkonu práva na informace.

V této věci se Nejvyšší soud zabýval dovoláním společníka, který požádal jednatele společnosti o sdělení informací týkajících se obchodu, jenž u něj vyvolával pochybnosti. Tyto informace však společníkovi jednatel odepřel poskytnout. Nejvyšší soud se však společníka zastal a vysvětlil, že společníci, s ohledem na skutečnost, že společnost s ručením omezeným nezřizuje povinně kontrolní orgán, představují kontrolní mechanismus ve společnosti. Jejich právo na informace je proto širší než v případě akcionářů. Nejvyšší soud však připustil, že společenská smlouva může rozsah práva na informace upravit, a to jeho zúžením či rozšířením ve vztahu ke všem společníkům či jen k určitým druhům podílů. **Případné zúžení však nemůže být bezmezné, a proto je nepřipustné zbavit společníka práva na informace zcela.**

Pro výkon práva na informace pak platí požadavek přiměřenosti, kdy společník může požadovat pouze takové informace, které jsou nezbytné pro získání přehledu o společnosti a pro výkon svých práv. Společník dále nesmí své právo vykonávat šikanujícím způsobem, přičemž naopak zase společnost nesmí svým jednáním společníkovi uplatňování práva neopodstatněně ztěžovat. K formulaci případných dotazů

---

⁴ § 45 odst. 4 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, v platném znění: *Rozhodnutí orgánu obchodní korporace působí vůči obchodní korporaci okamžikem přijetí. Rozhodnutí jediného společníka v působnosti orgánu obchodní korporace je vůči ní účinné, jakmile jí dojde. Vůči třetím osobám působí rozhodnutí orgánu obchodní korporace od okamžiku, kdy se o něm dozvěděly nebo dozvědět mohly.*

se pak Nejvyšší soud vyjádřil tak, že na společníka není možné klást přehnané nároky a rozsah požadovaných informací může vymezit i obecně. Realizaci práva na informace pak připustil Nejvyšší soud i skrze zmocněnce. Tento je však povinen zachovávat alespoň stejnou mlčenlivost, již je vázán společník.

Půjčka mezi spojenými osobami

Kromě aktuální judikatury si dovoluujeme upozornit také na jedno starší rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. V rozhodnutí sp. zn. 5 Afs 174/2006–72 ze dne 17. 8. 2017 se soud vypořádával s otázkou krácení daní prostřednictvím nízké úročené půjčky mezi spojenými osobami.

V daném případě poskytla společnost půjčku ve výši přesahující 6 mil. korun s dobou splatnosti 3,5 roku tehdejší člence dozorčí rady, pozdější člence představenstva. V době uzavření smlouvy byl manžel této členky 50% akcionářem společnosti, následně dokonce jediným akcionářem. Půjčka byla sjednána s úrokem 2 % p.a., což správce daně vyhodnotil jako smlouvu uzavřenou za velmi výhodných podmínek pro dlužníka a nápadně nevýhodných pro společnost. Společnost a dlužníci zároveň vyhodnotil jako osoby personálně a ekonomicky spojené dle § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmu, a seznal důvod pro zvýšení základu daně z důvodu krácení daně společnosti. Akciová společnost se proti postupu správce daně bránila soudně, když nesouhlasila s tvrzením o spojených osobách.

Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*Ekonomicky nebo personálně spojenými osobami se rozumí, jestliže se jedna osoba podílí přímo nebo nepřímo na vedení, kontrole nebo jmění druhé osoby, nebo jestliže se shodné právnické nebo fyzické osoby přímo nebo nepřímo podílejí na vedení, kontrole nebo jmění obou osob anebo fyzické osoby blízké.*“ Takový výklad pak dopadne na dlužníka ať už v postavení členky dozorčí rady, nebo představenstva. Soud rovněž odmítl relevanci námitky, že dlužnice se stala členkou představenstva až po uzavření smlouvy. Zdaňovacím obdobím je totiž kalendářní rok. Je podstatné, že ke skutečnosti, která má vliv na stanovení základu daně z příjmů, došlo v průběhu zdaňovacího období a právní a skutkový stav založený takovou skutečností i nadále trvá. V daném rozhodnutí je pak zajímavý především závěr soudu o bezúročné půjčce. **Dle soudu totiž platí, že nebyly-li sjednány žádné úroky, není možné aplikovat § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmu⁵. Zatímco příliš nízký úrok tak může**

⁵ § 23 odst. 7 zákona č.

Liší-li se ceny sjednané mezi spojenými osobami od cen, které by byly sjednány mezi nespojenými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek, a není-li tento rozdíl uspokojivě doložen, upraví se základ daně poplatníka o zjištěný rozdíl. Nelze-li určit cenu, která by byla sjednávána mezi nespojenými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek, použije se cena určená podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku. Ustanovení věty první a druhé se nepoužije v případě uzavření smlouvy o výprose nebo o výpůjčce a v případě, kdy sjednaná výše úroků z úvěrového finančního nástroje mezi spojenými osobami je nižší, než by byla cena sjednaná mezi nespojenými osobami, a věřitelem je daňový nerezident nebo člen obchodní korporace, který je daňovým rezidentem České republiky, nebo poplatník daně z příjmů fyzických osob. Spojenými osobami se pro účely tohoto zákona rozumí

a) kapitálově spojené osoby, přitom

1. jestliže se jedna osoba přímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech druhé osoby, anebo se jedna osoba přímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech více osob; a přitom tento podíl představuje alespoň 25 % základního kapitálu nebo 25 % hlasovacích práv těchto osob, jsou všechny tyto osoby vzájemně osobami přímo kapitálově spojenými,

2. jestliže se jedna osoba nepřímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech druhé osoby, anebo se jedna osoba přímo nebo nepřímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech více osob; a přitom tento podíl představuje alespoň 25 % základního kapitálu nebo 25 % hlasovacích práv těchto osob, jsou všechny tyto osoby vzájemně osobami kapitálově spojenými,

b) jinak spojené osoby, kterými jsou osoby

1. kdy se jedna osoba podílí na vedení nebo kontrole jiné osoby,

2. kdy se shodné osoby nebo osoby blízké podílejí na vedení nebo kontrole jiných osob, tyto jiné osoby jsou vzájemně osobami jinak spojenými. Za jinak spojené osoby se nepovažují osoby, kdy je jedna osoba členem dozorčích rad obou osob,

v případě půjčky mezi spojenými osobami představovat krácení daně, bezúročná půjčka nemá na základ daně z příjmů žádný dopad.

---

3. ovládající a ovládaná a také osoby ovládané stejnou ovládající osobou,

4. blízké,

5. které vytvořily právní vztah převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty.

Podíl na základním kapitálu nebo podíl s hlasovacím právem ve zdaňovacím období nebo období, za něž je podáváno daňové přiznání, se stanoví jako aritmetický průměr měsíčních stavů. Účast v kontrolní komisi nebo obdobném kontrolním orgánu a provádění kontroly za úplatu se nepovažuje za podílení se na kontrole.